GAZETA KRAKOWSKA

Nro 57

Z Krakowa dnia 16 Lipca 1823 Roku we Srodę.

Z Warszawy d. 5 Lipca.

Rocznica Urodzin Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiego Xiążęcia Mikołaia obchodzoną tu była wczoray z zwykłą uroczystością. — Solenne nabożeństwo w Kościele Metropolitalnym S. Jana odprawił JW. Biskup Manugiewicz w obecności JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego, tudzież wszystkich Władz Rządowych, a lud licznie zebrany wznosił naygorętsze modły za zdrowie i pomyślność Błogosławionego Monarchy i Jego dostoyney Familii.

Wzrost codzienny stolicy Królestwa Polskiego prawdziwie zadziwiaiący wystawia obraz. Tyloliczne świeżo założone fabryki, których wyroby zagranicznym w niczem nie ustępuią, a mianowicie świetność zewnętrzna, przez którą Warszawa codziennie okazalszą się staie, każe policzyć ią do rzędu naypierwszych miast w Europie. Jeżeli zagraniczne stolice maią swoie rzadkie wdzięki, które bądź usilney pracy ludzkiey, bądź szczęśliwemu położeniu natury są winne, Warszawa chlubić się może także swoiemi pięknościami; część szczególniey mieszcząca w sobie Alee i Łazienki, do zachwycaiących należy. T[illegible]m w dni świątec[illegible]ne wi[illegible]zieć mo[illegible]na nay[illegible]ięknieysze ubiory, na[illegible]pięk[illegible]ieysze poiazdy, cała iednem słowem świetność s[illegible]o[illegible]cy. Zachwycaiące swoiem poło[illegible]eniem Bi[illegible]lany i Marymont, do których pro[illegible]ąd[illegible]ąca wyborna droga iest dziełem prac poświęconych w spoko[illegible]n[illegible]ch chwilach poko[illegible]u, mniey wprawdzie znayduią miłośników bądź dla nieco dalszey odległ[illegible]ści, bądź, że dla zaludnienia tego obszernego spaceru znaczney liczby osób potrzeba. Taki sam los iest zachwycaiacy Krolikarni i wspaniałego Willanowa.

Lecz ieżeli spacery Warszawy są świetne, świetnieyszy ieszcze iest obraz samego miasta, w którem na każdy ulicy [illegible]znoszące się gmachy publiczne i prywatne, zalecaiące się równie okazałością, iak i gustem przybywaiącego do stolicy cudzoziemca w zadumienie wprawiaią. Szczególniey zachwycaiący sprawia widok wiazd od rogatek Mokotowskich; tu wznoszące się i bliskie ukończenia Obserwatoryum, daley Kościoł S. Alexandra, a następnie mnóstwo ukończonych i bliskich ukończenia dom[illegible]w na Nowym - Swiecie, wszystko zdaie się w mgnieniu oka z ziemi powstaie. Oprócz wdzięczności, iaka się z tego

względu należy pieczołowitey opiece Rządu o wzrost stolicy, znawcy umieią nadto oceniać gorliwe prace Budowniczych, których dziełem są wszystkie świeżo wzniesione gmachy; szczególniey JPan Aigner, Budowniczy Jeneralny Rządowy, którego znakomitemu talentowi iuz tyloktotnie pisma publiczne sprawiedliwe udzieliły pochwały, daie codziennie nowe dowody swoie niezmordowaney gorliwości. Nayświetnieysze gmachy, iego są dziełem i zaniosą do potomności naychlubnieysze świadectwo iego rzadkiego gustu.

Kończąc ten rys krótki wzrostu Warszawy, nie należy nam pominąc milczeniem pracy z obecnym przedmiotem związek maiącey. — Chcemy tu mówić o świeżo wyszłym Zbiorze celnieyszych gmachów Miasta Stołecznego Warszawy, częścią z natury zdiętych, a częścią podług istnieiących planów rysowanych i litografowanych. — Zbiór ten uskutecznony przez Leonarda Schmidtnera, Akademika Budownictwa w Minchen, wyszedł z litografii Knusmana i składa się z dwóch poszytów z sztuk 54. Nie tylko celnieysze budowie Rządowe, ale nawet znacnieysze gmachy prywatne są w nim naydokładniey wykonane: Autor umieścił nadto w zbiorze swoim budowle podług planów maiące bydź dopiero uskutecznione lub też ieszcze nieukończone, a to z tego względu, że wydanie podobnego zbioru iest trudne i nieprędko znowu wykonane bydź może. — Nayznakomitsze osoby raczyły z powodu tey pracy oświadczyć autorowi swoie zadowolnienie, i w rzeczy samey niemałą nam zrobił przysługę. — Zbiór ten dostać można za cenę złp. 36 w mieszkaniu autora przy ulicy Elektorskiey Nro 807, od przyszłego zaś tygodnia w Sklepie Towarzystwa Dobroczynności.

Z Lizbony d. 5 Czerwca.

Na posiedzeniu Stanów d. 30 Maia odczytane zostało doniesienie Ministra woiennego, iż zdrayca Sepulveda 2760 ludzi z osady do ucieczki namowił. Zaraz na początku tego posiedzenia były Stany uwiadomione, iż Król nowe mianował Ministeryum, lecz niedługo potem doniesiono im, ze Noves Costa mianowany Ministrem woiennym przeszedł do powstańcow. Król obrał na iego mieysce Deputowanego Fonseca Rangel. — Lubo wyruszenie z stolicy Infanta Michała i odpadanie coraz więcey officerów i żołnierzy, zmieszały cokolwiek Stany, żądana iednak przez nie zmiana Ministrów i wnoszone rozmaite proiekta wznieciły w J.K.Mci obawę, aby nie uchwaliły co przeciw iego osobie, postanowił więc zabezpieczyć świętą swoię osobę i d. 31 Maia o godzinie 7 wieczorem wyiechał z Lizbony. — O godzinie w pół do dziesiątey doniosł o tem Stanom prezes w następuiących wyrazach: " Minister sprawiedliwości donosi, że J.K.M. przed wieczorem przy zasłonie 18 pułku wyiechał z pałacu swoiego Bemposta i pomimo śledzeń wiedzieć nie można dokąd udał się i iakie są iego zamiary. „

Za przybyciem do Villafranca (o kilka godzin drogi od stolicy leżącego nad Tagiem miasta) przysłał N. Król następuiącą odezwę do Lizbony:

" *Mieszkańcy Lizbony! Dobro ludu iest zawsze naywyższym i świętem dla mnie prawem. Przekonanie, które mi Opatrzność w rozmaitych niebezpiecznych chwilach poznać dała, wskazało*

mi za nieodzowny obowiązek krok, ktory wczoray z żalem przedsięwziąłem, oddalenia się od was na kilka dni, przychylaiąc się do prośb i życzeń ludu i woysk, które mi towarzyszyły lub mnie poprzedziły. —— Mieszkańcy Lizbony! Uspokoycie się; nigdy ia moiey ku wam miłość niezmienię, poświęcem się za was i w krotce naydroższe wasze życzenia będą uiszczone. —— Do świadczenie, ten mądry nauczyciel ludow i rządow, okazał w bolesnym dla mnie, a dla narodu zgubnym sposobie, że teraźnieysze instytucyie nasze niezgadzaią się z wolą, zwyczaiami i przekonaniem większey części Monarchii i dowodami rzecz ta popartą została. Oderwała się Brezylia; ta ważna część Monarchii Portugalia sama zagrożoną iest przelaniem w woynie domowey krwi braci przez braci, czeka nas woyna zagraniczna, i skołatany kray zagrożony iest całkowitem upadkiem, ieżeli niebędą prędko mocne i skuteczne przedsięwzięte środki. Przykry ten stan wkłada na mnie iako Króla i Oyca moich poddanych obowiązek, wyrwania ich z nieładu, uratowania od obcego napadu i poiednania nieprzyiaznych sobie stronnictw. — Dla dopięcia tak pożądanego celu musi bydź konstytucyia zmienioną. Gdyby zapewniała szczęśliwość narodu, pozostałbym był iey niezłomnym obrońcą; ale gdy większość ludu okazuie się tak nieprzychylną nowym swoim instytucyiom, widać iasno, iż te instytucyie wymagaią zmiany. — Mieszkańcy stolicy? Nie żądam i żądałem nigdy nieograniczoney władzy. Uczucia moie przeciwią się despotyzmowi i uciemiężeniu. Nie pragnę niczego więcey iak pokoiu, chwały i szczęścia narodu. — Mieszkańcy Lizbony! Nie lękaycie się o wasze swobody; zapewnione one bydź maią w sposobie zabezpieczaiącym i utrzymuiącym powagę korony i prawa obywatelskie. Tymczasem bądźcie posłusznemi władzom, nie uwodźcie się prywatną zemstą, przytłumcie ducha stronnictwa, unikaycie woyny domowey a wkrotce wiadome wam będą nowe instytucyie, zapewniaiące osobiste bezpieczeństwo, własność, ustanowione w różnych czasach rządu dostoyności, i zawieraiące połęko mią iakiey społeczeństwo wymaga i dobro całego narodu stanowi. — W Vill franca d. 31 Maia.„

Stany zgromadziły się po ostatni raz d. 2 Czerwca. Słuchały naprzód raportu nowego Jenerała naczelnego Aviles Juzarte, ktory doniosł o odpadnięciu całey osady. Nowy Minister sprawiedliwości złożył potem swóy urząd. Municypalność doniosła, iż wysłana do N. Krola deputacyia, dla nakłonienia go do powrotu do stolicy, nie otrzymała od J. K. Mci inney odpowiedzi, iak odwołanie się do swey odezwy pod d. 31 Maia. Niektórzy z deputowanych mówili potem o środkach, iakie w tak przykrych okolicznościach przedsięwziąść należy. Albo oprzeć się, albo uledz, rzekł P. Moura; lecz opor iest nieużyteczny i dobru oyczyzny szkodliwy; zdanie moie iest, aby uledz i protestować się, i wniosek ten przyięty został. W protestacyi swey wyraziły Stany: że gdy dla braku mocy posiedzeń swoich niemogą daley odbywać, one przerywaią, dopoki nieustaiąca deputacyia lub Prezes nie zwoła ich na nowo, protestuią się iednak przeciw iakiey bądź zmianie konstytucyi r. 1822. Pismo to podpisało 63 deputowanych; Deputowany Dera-

medo protestował się przeciw sameyże protestacyi, która nie iest nawet w protokół wciągnętą. (Ogólna liczba deputowanych wynosi 117 ale wielu zawczasu uiechało.)

Oto są niektóre wyimki z naynowszych Nrów Gazety rządowey:

„Rząd Stanów stał się w Portugalii bardzo obmierzłym; zamiast korzyści i wolności, ktore obiecywano, nie słyszano iak tylko o uwięzieniach i z kraiu wygnaniach. Stany będąc głównemi sprawcami tych zdrożności, zganiały winnę na Ministrów, którzy w cale na ten zarzut nie zasługiwali, gdyż należy oddać im sprawiedliwość, iż uczciwie postępowali, chociaż niektórzy z nich przez spieszny wyiazd utwierdzili mniemanie, że mało na zaufanie zasługiwali. — Stany przed rozeyściem się zalecały municypalności i innem cywilnem i woyskowem władzom, a przed wszystkiem gwardyi narodowey utrzymanie publicznego bezpieczeństwa. — Lud Portugalski dał w tey okoliczności dowody wielkiey cnoty i tęgości, gdyż nietylko nie dopuścił się żadney zdrożności, ale nadto ciągle utrzymuie spokoyność i porządek. Nie przestaniemy (wyraża wspomniona gazeta) powtarzać, iż żadna Europeyska stolica nie okazała w podobnych stosunkach tak uderzaiącego przykładu umiarkowania.„

Taż gazeta pod d. 4 b. m. zawiera listę osób, które na Angielskim brygu Marlborough odpłynęły. Na którey między innemi znayduią się: Były Minister da Silva Carvalho, z żoną i 3ma synami, deputowani Rocca i Monteirro, byli Radcy stanu Ferreira Borges i Carneiro; Jenerał Pepe, Ant: de Lima, który iak wiadomo uratował życie Marszałka Beresforda i pobiera za to 300 Fc. pensyi &c.

D. 4 ogłoszoną została druga odezwa Króla, także z Villafranca pod d. 3 Czerwca wydana. J. K. M. wynurzył w niey swoie uczucia względem ostatniey konstytucyi. Mowa Krola, od czasu iak iest wolnym, w cale inaczey brzmi, iak kiedy zostawał pod despotyzmem Stanow i przymuszony był podpisać wygnanie swey małżonki i synow. Oto są głownieysze wyrazy tey odezwy:

„Portugalczykowie! Zamiast konstytucyi, która utrzymać miała Monarchiią, zamiast obierania przez was reprezentantów, nadano wam maxymy, ktore w tym iedynie celu zaprowadzono, aby pokryć niemi rewolucyyne i niepodobne do istnienia zasady, dążące do obalenia razem z Portugaliią panuiącey Dynastyi! Wasi, tak zwani reprezentanci, prawie wszyscy obieranemi byli przez intrygi i przekupstwo. Obywatele znaney usługi odsuniętemi przez fakcyie zostali, a zaszczyt wiernych Królowi poddanych był zniewazony i za zbrodnią poczytany. Z takich żywiołów złożone dzieło nie mogło trwać długo. Odrzuciło go doświadczenie, i autorowie iego postrzegłszy szalony swoy zapęd, iak samowładnie zebrali się, tak i rozeszli, a ia rozwięzuię dziś prawnie ich zgromadzenie.„

J. K. M. zakończył tę odezwę powtórnem zapewnieniem, iż przywroci" wszy wolność tronu swych przodków, nada narodowi instytucyie, zapewniaiace iego szczęście i dobro. (Dotąd zachodzą nadeszłe do Genui doniesienia. Kapitan okrętowy Dodero, który ie przywiozł, dodał ustnie, iż Król d. 5 Czerwca odbył uroczysty wiazd do stolicy,

która okoliczność obchodzona była odśpiewaniem *Te Deum* w katedralnym Kościele i innemi uroczystaściami.)

Z Obozu pod St. Sebastian d. 20 Czerwca.

Wczoray nastąpiły z wszystkich warowni tey twierdz, tak znaczne wycieczki, iż musiano przyzwać na pomoc do ich odparcia dywod pod Jeneralem Schöffer. Na samo przedmieście San Martin padło przeszło 100 kul działowych i mnostwo haubicowych. Mieliśmy 5 ludzi ranionych, pomiędzy którenu adjutant, i zawiezionemi zostali do lazaretu. Jenerał Schöffer nie opuścił swoiego stanowiska, poki nieprzyiaciel nie zaprzestał swoich napadow i woyska nasze (Francuzkie) nie powróciły do obozu. Xże Hohenlohe kieruie oblężeniem tey twierdzy. (Z dzien. Gwiazda.)

Z Perpignanu d. 20 Czerwca.

Uchodnie Francuzcy usiłowali woysko Francuzkie bonbonkami i czekoladą uwieść. D. 16 Feldfeblowie Rioult i Barthel od 6go lekkiego piechoty pułku otrzymali tabliczki czokolady, w których środku znaydowała się buntownicza odezwa pod napisem: "Patryoci Francuzcy w woysku Hiszpańskiem do swoich współziomków i kollegow w woysku Francuzkiem. — "Będzieciesz wy głuchemi (wyrazy tey odezwy) na życzenia Francyi, wy w których Francyia naywiększą pokłada nadzieię! Czyliż miłość oyczyzny w sercach waszych wygasła? Nie potrafiż was więcey zapalić wolność? Wy, synowie i bracia niezliczonego woyska nieśmiertelnego bohatera, zaprzestancie bydz narzędziami dzikiego nad ludzmi władania." (Tu podług dziennika Gwiazda następuią wyrazy, których uszanowanie Maiestatu tronu i Xiążąt Królewskich nie dozwala powtarzać) Odezwa ta, która była także w Mataro rozdana w bonbonkach podpisana iest przez Augustyna Laborde, pod pułkownika, i naczelnikow szwadronowych Gugot i Persat, iako patryiotów Francuzkich przy woysku Hiszpańskiem, (Z dzien. Gwiazda.)

Od granic Hiszpańskich d. 26 Czerwca.

Zdaie się, iż ustanowiona Rejencyia Hiszpańska aż do uwolnienia Króla prowadzić chce tegą ręką wodze rządu kraiowego. Dwa nayskutecznieysze środki, które dla dopięcia tego celu przedsięwzięła, są: iż procz odwiedzalnych biletów nic nie może bydź bez zezwolenia cenzury drukowanem, tudzież, iż policyia nayściśleyszy ma dozór nad osobami, a mianowicie nad cudzoziemcami. Ustanowione przez Stany podatki będą tylko do ostatniego Czerwca wybierane, a od 1go Lipca będą nowe zaprowadzone, które iednak dla wyciętczonego Skarbu nie mogą bydź mnieysze, ale większe i uciąźliwsze od dotychczasowych. Od dochodów gruntowych opłacane bydź maią w pierwszem półroczu po 3 od sta, i t. d.

Wieść głosi, iż w Madrycie duch stronnictwa wielkie czyni rozdwoienia; uwięziono wiele osób, a więcey ich same miasto opuściły. Życzyćby trzeba, aby Rejencyia iak nayumiarkowaniey nadaney sobie władzy używała, gdyż tym tylko sposobem roziątrzone umysły mogą bydź ułagodzone i spokoyność może bydź zapewnioną. Xże Angouleme nie

mięsza się wcale do wewnętrznych urządzeń, odsełá nawet osobiście podane mu prośby do Reiencyi, i taki niedawno zaszedł przypadek względem zaniesioney do niego prośby przez deputacyią od Duchowieństwa o przywrócenie go do posiadłości zabranych mu przez Stany dobr duchownych.

Galera, która wiozła z Koruny 80 skazanych na wygnanie do Hawanny osób, schwytaną została przez flottę Francuzką, która skazanych na wygnanie na wolność puściła, a lud okrętowy w niewolą zabrała.

W wyszłym niedawno opisie życia Jenerałów Hiszpańskich, znaydujemy o Morillu następuiącą wiadomość: Jenerał Morillo, Hr. Kartageny, był w młodości owczarzem, potem morskim żołnierzem, i w potyczce pod Trafalgar d. 2 Października 1805 w którey Nelson połączoną Hiszpańsko-Francuzką flottę pobił, odznaczył się tak dalece, iż uznano w nim znak mitego woiownika. Na okręcie, na którym znaydował się, bandera została przez nieprzyiacielskie kule ustrzeloną; on wskoczył w morze, uchwycił ią i płynąc na okręt przyniosł. W woynie niepodległości odznaczył się iako naczelnik zbroyney kupy, a czyny iego w Amerece ziednały mu zasłużoną chwałę. Spoyrzenie iego iest marsowate; podroże morskie i upały słońca nadały mu prawie kolor twarzy Afrykanina; chód iego iest wyniosły. — Zayas, który przez ostatnie zdarzenia w Madrycie stał się znanym, a teraz poprowadził rodzinę Krolewską do Kadyxu, urodził się w Hawannie. W r. 1808 był naczelnikiem głównego sztabu Jenerała Cuesta. Służył w całey woynie i potykał się w bitwach pod Albufera i Murviedro. W r. 1814 był jenerałem porucznikiem i drugim dowodcą w Nowey Kastylii, i odznaczał się nietylko przywiązaniem do konstytucyi, ale nadto odwagą, światłem i stałością charakteru.

Z Paryża d. 30 Czerwca.

Doniesienie Marszałka Moncey, Xcia Conegliano do Ministra woiennego.

Z Gierony d. 22 Czerwca 1823.

Jenerał porucznik Curial doniosł mi iż d. 20 b. m. na wiadomość, iż we wsiach Mastorellas i Montornos znayduie się 300 konstytucyionistów, gdzie wybieraią kontrybucyie, wysłał przeciw nim batalion piechoty i 100 jazdy. Nicolas, pułkownik 25go pułku konnych strzelców dowodził tą kolomnką. Pułk pieszy postąpił przeciw oznaczonem wsiom, gdy tymczasem 100 jazdy pod samem pułkownikiem, dla zakoczenia nieprzyiacielowi, udali się przez Montmalo do San Fausto. Przybywszy na ostatnie mieysce postrzegł Nicolas w lasku na wysokim pagorku nieprzyiacielski oddział i kazał na niego żywo natrzyć. Mieysce tak było przykre, iż żołnierze zsiąść musieli z koni i z karabinami iść przeciw nieprzyiacielowi. Napadniony oddział raz tylko wystrzelił i broń złożył. 30 żołnierzy i podpułkownik dostali się w moc naszą; jeńcy ci odesłanemi do Gierony zostali. W Mastorellas niszczek nieprzyiaciel naszego batalionu piechoty, i z strat. 2 zabitych i 3 ranionych lud i cofnął się. Pułkownik Nicolas, Podporucznik Rebelle i Wachmistrz Gaudiat dobrze się

w tey rozprawie sprawili.

Marszałek Moncey.

Doniesienie woyska Pireneyskiego

Hr. Molitor doniosł J. Krolewicowskiey Mci, iż przednia straż iego korpusu pod rozkazami Jenerała Bonnemains, który od 13 Czerwca aż do Silla postąpił, a idąc nocą pod Algemesi natrafił na tylną straż Jenerała Ballasteros, onę poraził i o godzinie 8 z rana stanął pod Alcira nad Xucar. Za iego zbliżeniem się połączył nieprzyiaciel 10,000 ludzi w Carcagente, i 1800 wyborowey piechoty, 150 dragonów i działa do obrony Alcira przeznaczył. Jenerał Bonnemains posłał zaraz dwie kompanije woltyżerów od 4go pułku lekkiey piechoty do domów, które stały naprzeciwko przodu attaku, który zasłaniał szaniec mostowy i most zwodzony. Mimo tęgiego nieprzyiacielskiego ognia, udało się naszem woltyżerom i innem kompaniiom w rzeczonych domach usadowić i zręczney broni żywo ogień utrzymywać, gdy tymczasem Jenerał Bonnemains kazał popsute szluzy naprawić, dla przeyścia rzeki Xucar. Praca ta trwała 4 godziny i tyleż godzin utrzymywany był ciągle ogień, przyczem nieprzyiaciel miał tylko tę korzyść, żę mogł ciężkich swoich dział użyć. Jenerał Bonnemains korzystał z niecierpliwości woltyżerów dla zdobyc a szturmem szańcu mostowego, i za ich postąpieniem ustąpił nieprzyiaciel z szańcu i rozwiodł most; dla spuszczenia go potrzeba było nieco czasu, a z tego korzystał nieprzyiciel i uszedł. Stoiący iednak na przedmieściu z drugiey strony miasta 150 dragonów chcieli się trzymać; ale woltyżerowie wsparci oddziałami 10go i 1990 pułku strzelców, uderzyli nieustraszenie na nich, zabili wielu i poymali kilkunastu. Usiłował także nieprzyiaciel uratować 8mio funtowe swoie działo i haubicę, lecz waleczni nasi woltyżerowie one opanowali. W tem zamieszaniu kilka set żołnierzy zostało poymanych, a wielu przeszło do nas. Nieprzyiaciel utracił wiele ludzi w zabitych i ranionych. Dosyć znaczne magazyny, które Ballasteros miał w Alcira, dostały się w moc naszą. Woyska nasze w całey tey potyczce okazały wiele zręczności i odwagi. (Tu następuią pochwały odznaczaiących się officerów, &c.)

Przednia straż 2go korpusu postąpiła d. 15 za Carcagente, a d. 16 doszła aż do San Felipe, z którego mieysca za iey zbliżeniem się ustąpił nieprzyiaciel, w dwóch kierunkach ku Alcoy i Moxente. Jenerał Bonnemains ścigaiąc go, udał się d. 17 do Moxente, a d, 18 do Fuentes de la Higuiera i był od Jenerała Hr. Loverdo posiłkowany, który miał pod sobą większą część tey dywizyi.

Większa część dywizyi Pamphile-Lacroix stoi w Murviedo i strzeże gościńca do Katalonii, na którym w Teruel stoią woyska; każe także ścigać oddziały, które od korpusu Ballasterosa oderznięte zostały. Od wkroczenia do prowincyi Walencyi 2gi korpus zabrał nieprzyiacielowi 102 dział metalowych, nie zagwożdzonych, wiele żelaznych, mnostwo ammunicyi, a między tą 15,000 funtów prochu, którego nieprzyciel nie miał czasu zatopić. — Hr. Molitor odbiera doniesienia od Naczelnika woysk Królewskich Santos - Ladron,

który ciągle zamyka Monzon i Cinkę zasłania. Od przybycia swoiego do Walencyi zaprowadził związek między Tortosa i Marszałkiem Xciem Conegliano.

J. Królewicowska Mość odebrał także doniesienie pod d. 16 z Perpignanu, że Mina żywo ścigany przez woyska 4go korpusu pod rozkazami Marsz: polnego Vicehr. St. Priest, d. 14 w dolinie Osseia pod Puycerda pobity i iedna z iego kolónn zniszczoną została. Zabrano mu 600 ienców, pomiędzy któremi Jenerał Orrea i kilkunastu officerów. Nazaiutrz d. 15 uderzono znowu na Minę w dolinie Carol; przy odeyściu doniesienia zabrano mu iuż 200 ludzi i grożono zupełnem zniszczeniem. — W głowney kwaterze Madrycie d. 21 Czerwca 1823.

Jenerał - Major Hr. Guilleminot.

Tabory Marszałka Lauriston odeszły ztąd d. 27 do Baiony. Obiema dywizyiami iego korpusu dowodzić maią Jenerałowie porucznicy, Hr. Richard i Baron Pecheux. Marszałek polny St. Cyr Nugues bydź ma naczelnikiem głównego iego sztabu.

Podług dziennika w Bordeaux wychodzącego, z korpusu Miny ani ieden człowiek nie byłby uszedł, gdyby Baron Eroles czynił był obroty, iak był w stanie. W czem podczas ustępu Miny do Urgell dopomagały mu ieszcze śnieg i mgła.

O podróży Króla Hiszpańskiego do Kadyxu udziela Dziennik Chorągiew biała następuiącą wiadomość: "D. 12 Czerwca o godzinie 7 wieczorem odiechał Król z Sewilli pod mocną zasłoną woyskową pod rozkazami Villacampa. Nazaiutrz wsiadły Stany na parowe statki, i zaięto wszystkie statki i barki dla zawiezienia należących do rządu osób. Król nocował w Xeres de la Frontera, a d. 14 rano przy wielkim orszaku woyskowym wiechał do Kadyxu. Pomiędzy grandami, którzy towarzyszyli Krolowi do Kadyxu, znayduią się Xże Hiiar, Jenerał Palafox i Margr. Santa Cruz."

Z Sztokolmu d. 24 Czerwca.

Wczoray przyymowali N.N. Królestwo, Królewic Następca tronu i iego Małżonka, tudzież Xiężniczka Zofia powinszowania z powodu zaślubin Królewica od wysokich kraiowych urzędników, obcych Ministrów, &c. w wieczór była u Dworu gala i wystawienie teatralne. Na końcu b. m. nastąpi podobnaż gala.

Dziś w rocznicę urodzin Króla iest wielka parada woyskowa na Ladugärsgärde, ktorey Królowa i Następczyna tronu przypatrywać się będą z Drottningberget.

Z Moguncyi d. 26 Czerwca.

Gazeta tuteysza protestuie się przeciw obchodzić maiącey przez miasto Harlem d. 10 Lipca r. b. czwartey rocznicy wynalezienia sztuki drukarskiey, i odwołuie się do maiącego wkrótce wyyśdź z druku dzieła, które dostatecznie dowiedzie, że nie Harlemski Kostter, ale Mogunski Gensfleisch, przezwany Gutenberg, iest wynalazcą tey przedziwney sztuki.

DODATEK
DO Nro 57.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16 LIPCA 1823 ROKU WE SRODĘ.

Z Wiednia d. 9 Lipca.

Nayiaśnieyszy Cesarz udzielił d. 3 b. m. w południe Król: Angielskiemu Ambassadorowi, P. Wellesley, uroczyste wstępne posłuchanie, po którym otrzymał zaraz posłuchanie u N. Cesarzowey, a następnie u N. Króla obu Sycyliy.

Po południu udali się NN. Cesarstwo na kąpiele do Baden.

D. 4 w wieczor przybył tu w pożądanym zdrowiu J. Cesarzewicowska Mość Arcyxiąże Rudolf, Kardynał i Xiążę Arcybiskup Ołumoniecki, w towarzystwie nadwornego swoiego Marszałka Hr. Laurencin, i wysiadł do przygotowanego dla siebie w zamku Cesarskim mieszkania.

D. 5 N. Arcyxiężna Maryia Ludwika, Xiężna Parmy, poiechała z synem swoim Xciem Reichstadt do Baden.

Z Botzen d. 17 Czerwca.

W widokach nadzwyczay obfitey iesieni, zniżyła się cena wina do 25 od sta. — Zbior iedwabiu iest tu i we Włoszech tego lata nadzwyczay wielki. — Zboża dostarczą nam podostatkiem sąsiedzi nasi Włoscy.

Z Frankfortu d. 22 Czerwca.

Teraźnieyszemu przykremu położeniu, w iakiem znayduią się polityczne sprawy, przypisać należy nieczynność od niejakiego czasu giełdy naszey. Mówią, iż nową Austryiacką pożyczkę zawarto na obligacyie na 81 za sto, od których ma ieszcze bydź prowizyia odciągniona.

N. Królowa Niderlandska przybyła tu dziś w towarzystwie syna swoiego Królewica Fryderyka.

Owdowiała Królowa Wirtembergska wyiechała d. 20 b. m. z Ludwigsburga do wod Steinau, gdzie kilka tygodni zabawi.

Nowo mianowany przy Dworze Pruskim Poseł Angielski, Lord Clanvilliam, przeiechał przez miasto nasze do Berlina.

Xże Następca Elektorstwa Hessen-Kasselskiego przybył do Marburga, dla ukończenia nauk akademickich. Na utrzymanie Dworu iego wyznaczono z kassy tamteyszey 22,000 tal. rocznie, a na mieszkanie dom byłego zakonu Niemieckiego.

N. Król Duński, w towarzystwie swey Małżonki, w podroży swey z Lauenburga do Altony przeiechał d. 4 b. m. przez Hamburg. Na granicy powitała go deputacyia od Senatu i czekała na niego eskorta jazdy Hamburgskiey. W Mieście przyięty był woyskowemi hono-

rami przy huku dział.

Dotychczasowy sprawuiący Ces: Austryiackie interessa w Hanowerze, Podpułkownik Greiffeneg, wyiechał ztamtąd na nowe swoie przeznaczenie do obięcia dowodztwa w Osoppo w Friolu.

Berneńska gazeta, Przyiaciel Szwaycarski, ogłaszą urzędownie rozszerzoną przez obce gazety wieść o zmianie politycznego stanu Szwaycaryi za zupełnie zmyśloną.

Związek za Grekami w Niemczech od 15 Sierpnia 1821 do 31 Marca 1823 zebrał w składkach 27,692 Zr.

Od granic Tureckich d. 16 Czerwca.

Podług listu z Stambułu, który dziennik Smirneński Spektator ogłosił, W. Sułtan upoważnił Kapitana Baszę, aby 35 kobiet z Scio, które miały bydź za niewolnice sprzedane, odkupił i bezpłatnie do oyczyzny odstawił.

Z drugiey strony nadchodzą doniesienia, że Turcy powyżey Termopilow z obawy, iż tego roku nie utrzymuią się w tamecznych okolicach, wydusili wszystkich Chrześciian bez względu na stan, wiek i płeć, i spaliwszy wszystkie budynki, udali się do Larysa.

Gdy wybuchła w Napoli di Romaniia morowa choroba nie dozwoliła teraźnieyszemu Greckiemu Rządowi założyć tam na teraz swoiego siedliska, udał się zatem do Trypolizy. Za iego zbliżeniem cała ludność w liczbie 10,000 ludzi wyszła z miasta i znayżywszemi wyrazami radości przyięła członki nowego Rządu.

Z Londynu d. 28 Czerwca.

P. Ward, który przybył tu z pismami z Sewilli, przywiózł potwierdzenie przymusu Krola do wyiazdu; lecz lud nie opierał się w całe iego wyiazdowi. W Kordowa przednia straż Francuzka zatrzymała P. Ward, i iak tylko uwiadomił ią o wszystkich w Sewilli zayściach, wyprawiono zaraz gońców do Madrytu, a ztamtąd do Paryża, którzy go 24 godzinami poprzedzili. — Jeżeli (wyraża gazeta Sun) Król i Stany bezpiecznie do Kadyxu przybędą, i Stany tak będą iak dotąd nieugiętemi, tedy woyna długo ieszcze pociągnąć się może. Sprzyiaiący tu konstytucyionistom Hiszpańskiem, polegaią wiele na Kadyxie, wytrwałości, na duchu woyska wiary, które niedawno (iak pisma Francuzkie donoszą) oparły się Vicekrólowi d'Espagne, na Minie i na osadach w St. Sabastian, Pampelonie, Figueras i innych twierdz znayduiących się w ręku Hiszpanów. Tymczasem Francuzi doszli iuż do końca półwyspu i dobrze od narodu przyiętemi zostali, z strony którego zayśćby musiało iakoweś poruszenie, a naówczas konstytucyioniści mogli mieć nadzieię polepszenia swey sprawy.

D. 20 po południu odbyło się w kancelaryi spraw zagranicznych gabinetowe rady.

Mówią, iż N. Król przyiął łaskawie prośbę od kilkunastu rodzin Szkodzkich parów o zwrocenie skonfiskowanych im dóbr z powodu buntu w latach 1745 i 1715 i raczył przywrócić ie do byłych tytułów i posiadłości.

Do wyspy S. Tomasza przybyła z Anglii przedziwnie uzbroiona i 120 l. iaż osadzona korweta Recluta, ktora oczekuie tam na uznanie przez Rząd Kolumbiyski zaciągnioney przez P. Zea pożyczki, który i ten okręt zrobić, a potem przyłączy się do flotty tey Rzpltey.

Listy z Bachii (w Brazylii) pod d. 24 Kwietnia donoszą, że Lord Cochra-

ne zamyka ten port, i że Portugalskie okręty upatruią tylko dogodney pory do wypłynienia z portu i stoczenia z nim bitwy. Na admiralskim okręcie Cochrane znayduie się 300 Angielskich maitkow.

W Kwietniu Gregorio Tagle w Buenos-Ayres, w czasie nieobecności woyskowego dowódcy Rodrigues, usiłował na rzecz stronnictwa Puyrredon zrobić przeciwną rewolucyią, lecz Prezes Rządu Rivadavia rozkazał do burzycieli, których około 300 było, strzelać, którzy w krotce się rozpierzchnęli. Umknął i Tagle, lecz za dostawienie iego głowy wyznaczono 2000 piastrów nagrody.

Dnia 14 *i* 15 *Lipca* 1823 *r.*

Cena Zboż roznego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	15	—	14	—	13	—	12	—
— *Zyta*	12	—	11	—	10	—	9	15
— *Jęczmienia*	8	—	7	—	6	15	—	—
— *Owsa*	5	15	5	—	—	—	—	—
— *Jagieł*	24	—	23	22	22	—	—	—
— *Grochu*	12	—	11	—	10	15	—	—
— *Rzepaku*	24	—	23	—	—	—	—	—

W Gdańsku dnia 4 Lipca.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Psenicy	do Złp.	520	do	800.
Żyta	— —	480	—	500.
Jęczmienia	— —	360	—	400.
Owsa	— —	220	—	240.
Grochu	— —	400	—	440.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 14 Lipca.

Czer: Zł: Holl: monętą Courant	Złp.	20 gr.	12
— detto Cesarski	—	20 —	
Fryd. Pruskie	—	35 —	3
Luidor	—	37 —	—
zoto frankówki	—	33 —	—
Szeiny Wiedeńskie za 100 .	—	230 —	—
Zioty ryński Szainami . .	—	1 —	22

LOTERYIA KRAIOWA.

W 42 Ciągnieniu dnia 16 Lipca r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

29. 46. 43. 20. 79.

Przyszłe Ciągnienie d. 23 Lipca r. b. przypada.

DONIESIENIA.

W Dobrach Narodowych Biały Promnik w drodze Exekucyi Sądowey dnia 22 Lipca r. b. 1823 o godzinie trzeciey po południowey, odbędzie się Licytacya sprzedarzy Krow, Owiec, i innych ruchomości, oraz zboża na pniu, tudzież wypuszczona będzie w Dzierżawę Realność Erpaktowa gruntów i Dworku, przez Starozak. Dawida i Elżbiety Małżonków Lipmanów trzymanych. — Ato na satysfakcyą Summy 2000 Złpol. z prowizyami i kosztami prawnemi Panu Karolowi Lekszyckiemu Obywatelowi dwukrajowemu przysądzoney. Warunki wydzierżawienia, każdego czasu, w biorze podpisanego Komornika tu w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 26 i 27 mieszkaiącego, lub przed rozpoczęciem Licytacyi na gruncie przeyrzeć można. — Kraków d. 10 Lipca 1823 r.

Tomasz Jarzyński, Kom: S.

W dniu 18 Lipca r. b. 1823 o godzinie 10tey z rana w Wsi Promniku białym przy Krakowie odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey Licytacya na wydzierżawienie trzechletne Domu włościanskiego z grontem do niego przyległym, na którym wysianego zboża znayduie się: Żyta zagonow trzydzieści, Jęczmienia czter-

dzieści i dwa, Owsa dziewietnaście prócz kilkunastu zagonów na jarzynę zostawionych do uzupełnienia iednego morgu gruntu — poczynaiac od dnia Licytacyi r. b. do tegoż dnia 1826 roku. — W Krakowie dnia 11 Lipca 1823 roku.

H. Salomoński Kom. Sąd.

Podpisany Komornik Sądowy Rplitey Krakowskiey zawiadomia szanowna publiczność iż dnia 29 b. m. i r. o godzinie otey ranney, w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey pod L. 26 i 7. to iest w Kancellaryi Komornika odbędzie się publiczna Licytacya, różnych Sreber i kosztowności jakoto: Lichtarzy, łyżek różnych, grabek, sztuczców i. t. p. tudzież zegarków i innych kosztowności złotych — Które stósownie do przepisów prawa na widok publiczny w powyżey oznaczonym mieyscu są wystawione i takowe każdego dnia od godziny 9 do 11 z rana widzieć można. —

Tomasz Jarzyński Kom. Sąd.

Niżey podpisany przybyły z Wiednia na Professora Rzezbiarstwa do Uniwersitetu tuteyszego, ma honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż wszelkie roboty iako to: z Metalów, Marmurów, Kamieni Piaskowych, z Drzewa i Gipsu i t. d. uskuteczhia. — *Józef Schmelzer*, Proff. rzezbiarstw.

Pisarz Trybunału I. Jnst: Wol: Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, do publiczney wiadomości podaie: że dom drewniany w Gminie VII. M. Krakowa, na Kleparzu przy ulicy długiey pod L. popisową 93 stoiący PP. Piotra Chachulskiego i Magdaleny Małżonków dziedziczny, na instancyią P. Adama Ekielskiego Assessora prawnego w Senacie Rządzącym Rzeczypospolitey Krakowskiey w imieniu i na rzecz Wydziału Dochodów i Skarbu czyniącego, tu w Krakowie przy głownym Rynku pod L. popisową 263 zamieszkałego, sprzedarzą domu tego trudniącego się na zaspokoienie:

1) Summy Kapitalney Złp. 3628 z prowizyią po 5 od sta od rat uchybionych.

2) Kosztów prawnych w ilości Złp. 56 przysądzonych od wspomnionych P. Piotra i Magdaleny Chachulskich Małżonków iako zaręczycieli za P. Woyciechem Wrońskim Dzierżawcą Folwarku i propinacyi w Dobrach Narodowych Bronowice wielkie będącego, w stosunku zaręczenia bez odwołania się do zaręczonego Woyciecha Wrońskiego, przed Notaryuszem publicznym P. Olearskim d. 5go Czerwca 1819 r. na rzecz Skarbu Narodowego zeznanego, Vol: III. Księgi Jntabulacyi i Extabulacyi Aktów hipotecznych tuteyszo-Kraiowych, d. 7 miesiąca i roku tychże na karcie 21 pod Nr. 41 na tymże Domie intabulowanego, tudzież Wyroków w Trybunale I. Jnst: tuteyszo-Kraiowym zapadłych pierwszego zaocznego pomiędzy Wydziałem Dochodów i Skarbu iako stroną powodową, a Woyciechem Wrońskim iako pozwanym d. 18 Listopada 1820 r. powtórnego ocznego, pomiędzy temiż stronami d. 16 Stycznia 1821 r. z mocą Exekucyi bez kaucyi wypadłego, legalnie doręczonego, powyższe Summy Skarbowi Narodowemu przysądzaiącemi, przez P. Tomasza Jarzyńskiego Komornika Sądowego d. Marca 1823 r. zaięty, w dzierżawney teraz Possesyi PP. Jana Jędrzeiowskiego i Wawrzeńca Gałuszkiewicza będący, na Audyencyi Trybunału tylekroć rzeczonego na sprzedaż będzie.

Kopiie zaięcia tegóż domu Woźny Sądowy Stanisław Poradowski d. 7 Marca 1823 r. doręczył PP. Piotrowi i Magdalenie Chachulskim Małżonkom, P. Wincentemu Kasprzyckiemu Woytowi Gminy VII. P. Aloyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu. Tenże Protokół zaięcia w Księgę hipoteczną Vol: III. Zaięciów nieruchomości d. 19 Marca 1823 na karcie 454 Nr. 93 w Kancellaryi zaś Trybunału w Księgę III. Zaięciów nieruchomości od stronnicy 878 do 881 pod L. 101 d. 4 Kwietnia 1823 r. wpisany iest.

Pierwsza publikacyia Warunków sprzedarzy domu wspomnionego d. 6go Maia 1823 r. a następne dwie podług Art: 702 K. P. S. na Audyencyi Trybunału I. Jnst: tu w Krakowie pod L. 106 z rana odbyły się. — Po odbyciu trzy razy publikacyi Warunków Licytacyi tyczacych się sprzedarzy Domu powyżey z położenia mieysca wykazanego, cena położona z strony popieraiącego Assessora Prawnego w imieniu Wydziału Dochodów w Senacie Rzeczypospolitey Krakowskiey w Summie Złp. 1304 w dobrey srebrney monecie. — Termin do przysądzenia przygotowawczego wspomnionego Domu na dzień 12go Sierpnia 1823 r. sądownie oznaczony został. — W Krakowie d. 12go Lipca 1823 roku.

Kulczkowski, Pisarz.